

Test fungerer på tværs af kultur og uddannelsesniveau

Kasper Jørgensen

The Rowland Universal Dementia Assessment Scale (RUDAS) blev udviklet for knap 20 år siden som en kort kognitiv test til identifikation af demens. Målsætningen var, at testen skulle være relativ uafhængig af kultur, sprog og uddannelsesniveau. Nu viser en meta-analyse, at testen fungerer efter hensigten.

En systematisk gennemgang af forskningen understøtter, at RUDAS har god diagnostisk præcision og i mindre grad påvirkes af kulturelle forskelle end andre korte kognitive tests.

Korte kognitive tests som for eksempel *Mini-Mental Status Examination* (MMSE) eller *Addenbrookes Cognitive Examination* (ACE) fungerer udmærket i de fleste undersøgelsessituationer, men kommer i nogen grad til kort, når de anvendes til vurdering af personer fra andre kulturer eller personer med kortvarig eller ingen skolegang.

Testene er præget af såkaldt kulturel og uddannelsesmæssig *bias*, der gør dem unødigt vanskelige for personer uden basale skolefærdigheder eller viden om vestlig kultur. Personer fra andre kulturer og personer med kortvarig skolegang risikerer derfor at blive fejlagtigt klassificeret som kognitivt svækkede.

Global udbredelse

I et forsøg på at skabe en mere kulturelt og uddannelsesmæssig neutral test lancerede australske forskere i starten af 00'erne RUDAS, der er baseret på opgaver, der skulle fungere nogenlunde ens på tværs af forskellige kulturer. Siden publiceringen af RUDAS i 2004 er testen blevet oversat til mange forskellige sprog – herunder dansk – og afprøvet i diverse minoritetsgrupper.

Danske forskere har foretaget en systematisk gennemgang af de seneste 16 års forskning vedrørende RUDAS' diagnostiske træfsikkerhed i forhold til identifikation af demens i forskellige sociokulturelle rammer. Via litteratursøgning fandt de 26 relevante studier med sammenlagt knap 4.000 deltagere, hvoraf 1.700 havde demens. Femten studier kom fra højindkomstlande som Danmark og 11 studier kom fra lav- og middelindkomstlande som for eksempel Thailand.

Diagnostisk træfsikkerhed

Den diagnostiske træfsikkerhed af RUDAS på tværs af studierne blev undersøgt ved hjælp af metaanalyse, der fandt en poollet sensitivitet på 0,82 – svarende til at 82% af personer med demens blev klassificeret korrekt – og en poollet specificitet på 0,83 - svarende til at 83% af personer uden demens blev klassificeret korrekt.

MMSE havde en marginalt lavere diagnostisk træfsikkerhed, men der var ikke signifikant forskel på præcisionen af de to tests. Til gengæld var RUDAS minimalt påvirket af forhold som deltagerens socioøkonomiske status og skolegang. Metaanalysen synes med andre ord at dokumentere, at det er lykkedes at konstruere en kort kognitiv test, der er relativt robust i forhold til indflydelse fra kultur og skolegang.

Dansk version

RUDAS er oversat til dansk af neuropsykolog T. Rune Nielsen, der også har valideret testen i Danmark og bidraget til valideringen internationalt. Den danske version af RUDAS kan rekvireres af fagpersoner ved henvendelse til Nationalt Videnscenter for demens.

BAGGRUND

[Nielsen TR, Jorgensen K. Cross-cultural dementia screening using the Rowland Universal Dementia Assessment Scale: a systematic review and meta-analysis. Int Psychogeriatr. 2020;1-14.](#)

[Nielsen TR, Andersen BB, Gottrup H, Lutzhoft JH, Hogh P, Waldemar G. Validation of the Rowland Universal Dementia Assessment Scale for multicultural screening in Danish memory clinics. Dementia and geriatric cognitive disorders. 2013;36\(5-6\):354-62.](#)

[Nielsen TR, Phung TK, Chaaya M, Mackinnon A, Waldemar G. Combining the Rowland Universal Dementia Assessment Scale and the Informant Questionnaire on Cognitive Decline in the Elderly to Improve Detection of Dementia in an Arabic-Speaking Population. Dementia. 2019;10\(1\):1-11.](#)

[Nielsen TR, Segers K, Vanderaspoilden V, Bekkhus-Wetterberg P, Bjorklof GH, Beinhoff U, et al. Validation of the Rowland Universal Dementia Assessment Scale \(RUDAS\) in a multicultural sample across five Western European countries: diagnostic accuracy and](#)

Oprettet: 13. marts 2020